

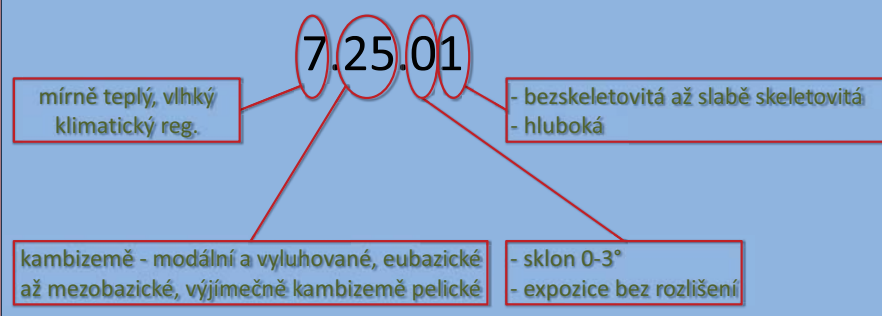
Aktualizace bonitace zemědělského půdního fondu

Soustava bonitovaných půdně ekologických jednotek (BPEJ) představuje hlavní kvalitativní základnu pro diferenciaci půdně klimatických podmínek zemědělské půdy v České republice. Soustava BPEJ byla produkčně oceněna podle parametrizovaných naturalních výnosů devíti hlavních polních plodin, řazených do oceňovacích typových struktur na orné půdě. Bonitovaná půdně ekologická jednotka je tedy především agronomizovaný ukazatel, tzn., že je definována na základě agronomicky zvláště významných charakteristik podnebí, půdy, konfigurace terénu tak, aby k ní bylo možno přiřadit parametrizované údaje o produkčním potenciálu hlavních pěstovaných plodin i rostlinné výroby jako celku. Soustava BPEJ tak zachycuje podstatné charakteristické kombinace základních a v krátkodobém až střednědobém časovém horizontu málo proměnlivých vlastností zemědělsky využívaných ekotypů, které jsou vzájemně značně odlišné a poskytují tedy i rozdílné produkční a ekonomické efekty. Soustava zahrnuje 2199 jednotek a je v současné době nezastupitelně využívána v mnoha oblastech.

Struktura kódu BPEJ:

Příklad kódu BPEJ:

Podstatné aktuální důvody potřeby aktualizace BPEJ a dobonitace BPEJ pod půdními bloky dosud nebonitovanými z pohledu evidence půdy LPIS:

- V rámci nařízení vlády č. 103/2003 Sb. jsou BPEJ rozhodující pro stanovení následujícího rozdělení zemědělské půdy:
 - Zjištění období zážatku hnojení (6) – podle klimatických regionů.
 - Začlenění zemědělské půdy s kulturou orná půda do tzv. aplikačního pásma – podle hlavních půdních jednotek.
 - Stanovení dávky hnojení dusíkem (popř. zážatku hnojení) na travních porostech (zamokřené půdy, mělké půdy, půdy s nevyvinutým půdním profilem) (7 odst. 5) – podle hlavních půdních jednotek.
 - Ke stanovení půd ohrožených erozí (11).
- V rámci nařízení vlády č. 79/2007 Sb. jsou BPEJ rozhodující pro stanovení následujících kritérií:
 - Zjištění vhodnosti pro zařazení do titulu zatravnění orné půdy podle kritéria alespoň 50% plochy půdního bloku/dílu je mělká, písčítá, podmáčená nebo velmi těžká půda (10 odst. 5 písm. c) bod 2) – podle hlavních půdních jednotek.
 - Zajištění odečtu částky 112 EUR/ha v rámci podopatření ošetřování travních porostů, s výjimkou titulu trvale podmáčené a rašelinné louky, u půdních bloků/dílů v návaznosti na zážatku hnojení podle 7 odst. 5 věty první nařízení vlády č. 103/2003 Sb. – podle hlavních půdních jednotek.

Vliv nebonitovaných půdních bloků na výplatu dotací:

- Vyhodnocení GAEC

Od roku 2009 SZIF zkoumá při stanovení závažnosti porušení GAEC 4 – rozorání, zda pozemek neobsahoval půdy s vysokou vsakovací schopností. Tyto půdy jsou pak definovány HPI č. 04, 05, 13, 16, 17, 21, 22, 27, 29-32, 34, 36-38, 40, 42, 55. Pokud půdní blok nemá zanesenou tuto informaci v registru půdy (LPIS), SZIF nemůže tuto informaci zjistit a může být tento půdní blok resp. žadatel zvýhodněn.
- Sazba AEO

Na základě 13 odst. SNV č. 79/2007 Sb., dochází ke snížení sazeb u opatření AEO – ošetřování travních porostů. Jedním z kritérií pro snížení této sazby je vymezení pozemku dle 7 odst. 5 věty první NV č. 103/2003 Sb., tedy pokud se jedná o pozemek s vymezenými hlavními půdními jednotkami 65 až 76. Pokud SZIF nemůže zjistit, zda pozemek obsahuje výše uvedené HPI, může být daný pozemek resp. žadatel zvýhodněn.

PŘÍKLAD ZPŘESNĚNÍ MAP BPEJ AKTUALIZACÍ

Obr. 1: Ukázka původní bonitace

Pozn.: Šipka vyznačuje stejné místo na obr. 1-5.

Obr. 2: Průběh bonitace

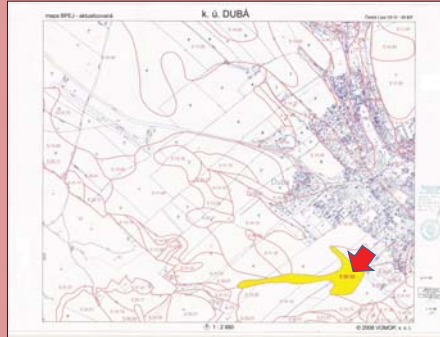
Pozn.: zelené linie značí původní bonitaci

Obr. 3: Průběh bonitace

Pozn.: červené linie značí nové aktualizované linie BPEJ

Obr. 4: Výsledek aktualizace

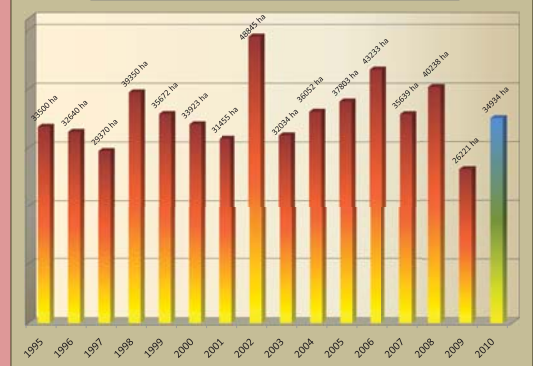

Pracovní postup bonitace:

- příprava (zpracování všech dostupných podkladů o zájmovém území)
- terénní práce (terénní šetření, sondování)
- vyhodnocení terénních prací (zpracování terénních podkladů, laboratorních výsledků, tvorba map)
- aktualizace numerické a grafické databáze BPEJ

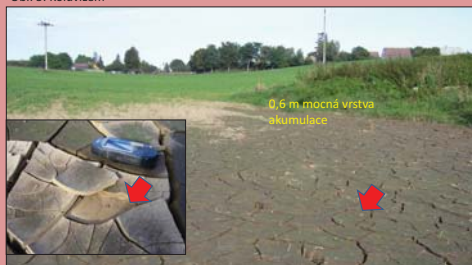
Využíváním profesionálních přístrojů GPS (Magellan MobileMapper CX), kvalitní výpočetní techniky a moderních software (Bentley MicroStation PowerMap, ArcGIS 9.3) dochází ke zpřesnění mapování zemědělského půdního fondu.

Rozsah aktualizací BPEJ provedených v jednotlivých letech v období 1995-2009, plánované aktualizace na rok 2010 (ke dni 29.1.2010)

UKÁZKY PRACOVNÍ FOTODOKUMENTACE

Obr. 5: Kolivizem

Obr. 6: Kambizem na bazaltu

Pozn.: půdní odkryv

Obr. 7: Hnědozem modální na správoze hlině

Pozn.: detail půdní hroudy

Obr. 8: Pedologická sonda

Pozn.: provedena půdní sondýrkou

Obr. 9: Terénní vyhodnocení

